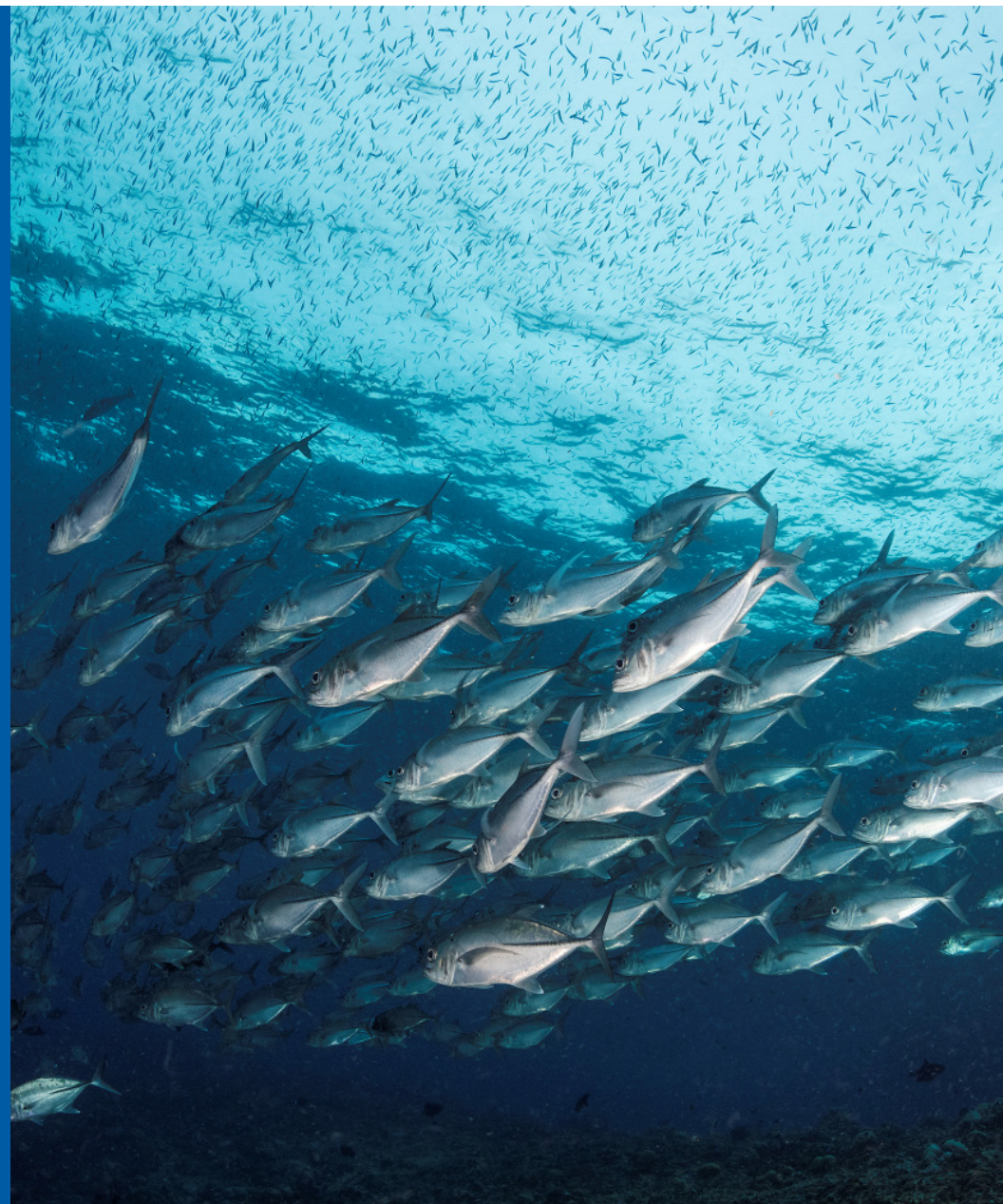

Overgangsplan fiskeri

Dokumentet beskriver hvordan konsernet praktiserer vår rolle som pådriver for grønn omstilling innen fiskeri og foredling av fisk.

SMNs overgangsplan på fiskeri skal bidra til at vi jobber mot reduserte klimagassutslipp og samtidig reduserer våre kunders sårbarhet mot klimaendringer, da spesielt overgangen mot lavutslippssamfunnet (netto null).

APRIL 2023

SpareBank 1 SMN har forpliktet seg til målet netto null klimautslipp i 2050

Klimaendringer er en eksistensiell risiko, og klimarisiko er en økende finansiell risiko.

Det er minst tre grunner til at vi øker prioritering av framoverskuende klimarisiko og finansiell robusthet for eskalerende klimaendringer:

- 1)** Den er global i omfang. FNs klimapanel IPCC understreker at for hver økning av temperaturen vil farene som følge av oppvarmingen bli mer intense. Én av farene er muligheten for det som kalles plutselige endringer som ikke kan reverseres. Såkalte vippepunkter kan bli nådd, arter kan bli utryddet og økosystemer kan forsvinne. Dette er grunnen til at IPCC sier at internasjonalt, nasjonalt og lokalt samarbeid er kritisk for å nå ambisiøse mål om å redusere klimaendringene
- 2)** Tidshorizonten på klimarisiko er lengre enn tradisjonell forretningsmessig horisont, løpetid på lån og kreditter og/eller politisk syklus som vanligvis former våre planer og beslutninger
- 3)** Handlingene vi tar, eller ikke tar, i dag vil påvirke banen for klimaendringer de neste tre tiårene og mer. Meldingene fra IPCC gir en oppvåkning. Oppvarmingen går i retning av 3 °C med dagens adferd, og arktis varmes med dobbel hastighet. Alle deler av økosystemene påvirkes, særlig havet

Hovedlinjer for hvordan vi i samarbeid kan oppnå dette ambisiøse målet - og utnytte mulighetene i overgangsfasen.

Klimarisiko er en økende finansiell risiko og integreres i hvordan vi tar beslutninger, og ikke minst hvordan vi sammen skal utnytte mulighetene i overgangsperioden. Det vil ha direkte innvirkning for våre kunder:

- Vi vil i økende grad vurdere klimarelaterte faktorer som vil påvirke finansiering, rådgiving, forsikring og levering av andre finansielle tjenester til selskaper som har troverdige overgangsplaner på plass
- Tilgang til kapital, leasing og forsikring vil i økende grad være betinget av resultater mot klimarelaterte nøkkeltall (f.eks. tilpasning til klimaendringer, investering i netto null-eiendeler, reduksjoner i klimagassutslipp)
- Denne overgangen skjer på tvers av prioriterte aktivklasser (fiskeri er prioritert) og vil få en økende innflytelse på all investering og finansiering. Allokering av kapital vil tilpasses intensitet og reduksjoner i klimagassutslipp og vil påvirke selskaper i alle størrelser og på tvers av alle bransjer
- Tilsvarende vurderes natur- og miljørisiko i økende grad, og vi styrer etter 6 klima- og miljømål

Vi vil støtte og finansiere selskaper på tvers av alle bransjer i utvikling og gjennomføring av troverdige overgangsplaner.

Sammen får vi ting til å skje.

Et bærekraftig fiskeri

I gjennomsnitt har en kilo norsk saltet og spiseklar torsk, levert med ferje og lastebil i Lisboa, et klimagassutslipp på 1,6 kilo CO₂-ekv per kilo fisk, mens makrell og sild har enda lavere klimagassavtrykk. Du kan spise 25 torskemiddager for hver biff-middag, hvis klima-utslippene skal avgjøre hva du spiser. (inkluderer alle utslipp frem til fisken eller kjøttet ligger i butikken) ¹.

Villfisk er vinneren blant miljøvennlig protein.

Dette lave klimaavtrykket, og det sunne innholdet i fisk, gjør at fiskeflåten også i fremtiden bør beholde økonomiske insentiv til å fiske den fiskemengden som vurderes ansvarlig innenfor et biologisk bærekraftig forvaltningsregime.

Det er nå i ferd med å bli utarbeidet et regelverk for hvordan man kan markedsføre bærekraftige matprodukter i Europa. Dette vil kunne styrke eksporten av norsk villfisk. Hvis fisk erstattes av kjøtt, vil verdens klimagassutslipp stige vesentlig. Norsk fiskerinæring gir i så måte et betydelig bidrag til lavere globale klimagassutslipp. Disse premissene skaper et skille mellom ønskede og uønskede effekter av et klimatiltak ovenfor fiskeflåten: De uønskede effekter er at det blir fanget mindre fisk enn bærekraftig forvaltning skulle tilsi, og de ønskede effekter er at det blir sluppet ut mindre klimagasser fra fiskeflåten.

Fiskeflåten sysselsetter cirka 11.000 aktive fiskere langs kysten. Verdien av den landede fisken i Norge var 28 milliarder kroner i 2022, og eksportverdien av villfisk var 40,1 milliarder kroner, ifølge Fiskeridirektoratet og Norsk Sjømatråd. Fiskeflåten er en viktig del av konkurranseutsatt sektor. Fiskerisektoren er størst i Troms og Finnmark, Nordland, Møre og Romsdal, Vestland og Trøndelag. Disse fem fylkene sysselsetter til sammen nesten 90 prosent av alle fiskerne i Norge (status mars 2023).

Vår ambisjon

Konsernet er en sentral finansaktør og tilbyder av leasing og forsikring i vår region. For konsernet er fiskeri og foredling av fisk den tredje største i bransjeporteføljen. Omfanget av vår virksomhet gjør at vi har betydelig påvirkning for utviklingen av fiskeri i vår region. Konsernet ønsker å ha en større rolle i utviklingen av fiskeri enn å kun være en leverandør av kapital. Vi anser oss som en viktig samarbeidspartner for fiskeri lokalt og regionalt, men også nasjonalt gjennom et godt samarbeidet med de andre bankene i SpareBank 1 alliansen.

Konsernet skal være en pådriver for grønn omstilling for fiskeri, der ambisjons-nivået er at vår portefølje skal være netto null innen 2050. Ambisjonen skal nås gjennom konsept- og produktutvikling, målrettet kundearbeid på tvers av konsernet og i samarbeid med partnere for å påvirke det grønne skiftet. Vi skal bidra til at fiskeri når sine klimamål, og ønsker å bidra med gunstig finansiering av tiltak som samsvarer med bransjens veikart. Vi skal støtte opp om bærekraftig forvaltning av naturressursene, bærekraftig produksjon, og vil samarbeide med kunder og relevante næringsaktører for å oppnå dette.

Konsernet har som ambisjon å styrke rådgivningen rundt bærekraftige løsninger for fiskeri, og å stimulere til at bærekraftige løsninger gjennom gunstig finansiering. Konsernet skal på denne måten bidra til å stimulere våre kunder og forretnings-forbindelser til å vurdere hvor bærekraftig egen bedrift er i dag, og hvordan bedriften kan bli mer bærekraftig og gjøre det mer attraktivt å velge gode, bærekraftige tiltak og løsninger. For å realisere dette målbildet samarbeider vi med andre bedrifter og aktører i bransjen.

¹ Kilde; [Klimaregnskap for norsk sjømatnæring, Sintef 2020, Fiskeridirektoratet](#)

Fiskeri

- Fiskerinæringen er en svært viktig eksportnæring for Norge, hvorav over 95% av fangstvolumet blir eksportert til et globalt marked. Det er i dag over 5.000 fiskefartøy i Norge og næringen sysselsetter ca. 11.000 fiskere. Den indirekte sysselsettingen er betydelig høyere
- Verdikjeden i fiskeflåten:
 - Design av fartøy
 - Bygging ved verft (stål mm)
 - **Fangst (bunkersforbruk)**
 - Transport
 - Foredling (%utnyttelse av restråstoff)
 - Transport til forbruker
 - Avfallshåndtering

Av fiskerinæringen har Sparebank 1 SMN fokusert på fartøy over 21 m, som per 2020 består av

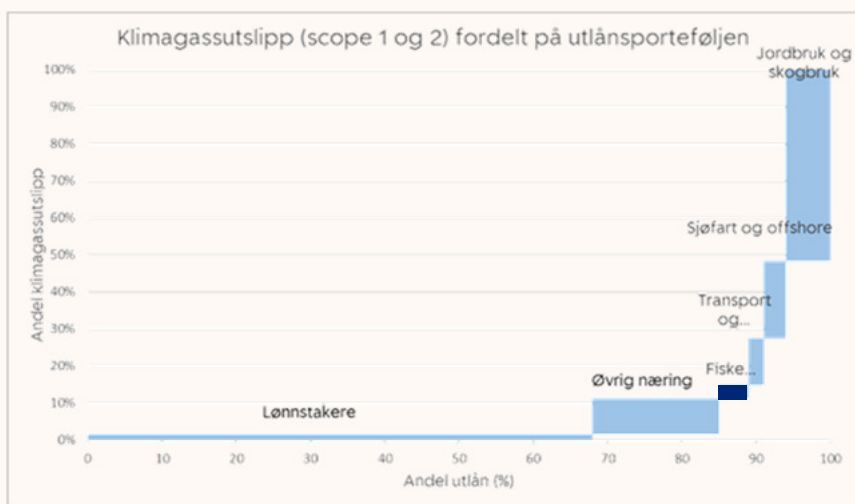
1. Pelagisk fiske, som består av totalt 98 aktører innenfor ringnot, pelagisk trålere og SUK-fartøy
 - a. De rene pelagiske fiskefartøy hadde samlet en fangstverdi på MNOK 7.266 i 2021
 - b. Samlede kvoter for pelagisk fisk var på hele 1.314.000 tonn i 2021, fordelt på kolmule, lodde, makrell, sild og tobis
2. Fiske etter hvitfisk, som består av 131 aktører innenfor trålere, linefartøy og kystfartøy > 21m. Men hvor mange av kystfartøyene også fisker etter pelagisk fisk
 - a. Fiskefartøy innenfor hvitfisk hadde samlet en fangstverdi på MNOK 10.734 i 2021
 - b. Samlede kvoter var på 751.000 tonn i 2021, fordelt på hovedsakelig torsk, hyse og sei

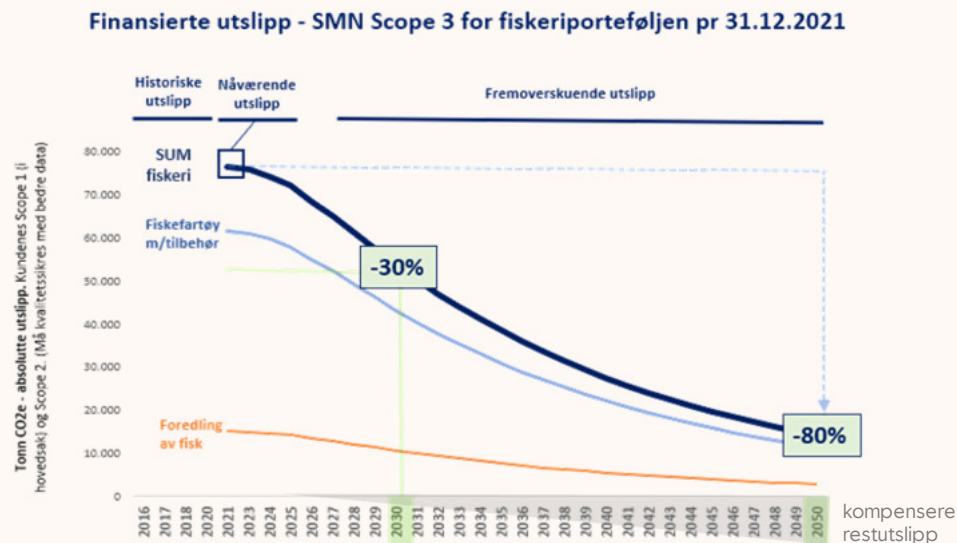
Klimagassutslipp mot netto null

- SpareBank 1 SMN har fra høsten 2021 benyttet rammeverket til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) til å estimere klimagassutslippene fra kunder i vår utlånsportefølje. Klimagassutslipp scope 1 og 2 fra våre kunder er å anse som SpareBank 1 SMNs scope 3 nedstrøms. Utslippet knyttes foreløpig kun til forbrenning av fossilt drivstoff i fiskeflåten
- CO2 utslipp fra fiske og fangst utgjør pr 2022 ca. 3,6 % av utlånsporteføljen og er derfor også en bidragsyter til SMNs scope 3 utslipp
- Vi har referansetall på CO2 utslipp i porteføljen, basert på bunkersforbruk (fiskeri) og PCAF (fiskeforedling)

- SMN har satt mål om min. 30% reduksjon i CO2-utslipp i finansierte utlån til fiskeri frem mot 2030, og mål om samlet netto null utslipp i 2050.
- Forholdstall: Tonn CO2 utslipp per tonn fangst, per omsetning, per utlånt krone og per fartøygruppe
- Fiskeri er del av ikke-kvotepiktig sektor. Generelt er Norge forpliktet gjennom EU til å redusere utslipp fra ikke-kvotepiktig sektor med minst 40% innen 2030
- Det er for øyeblikket ingen formelle internasjonale mål for fiskeriflåten, men det kan forventes at målet for ikke-kvotepiktig sektor øker fra 40% til 50%

Kilde: PCAF, SpareBank 1 SMN

Kilde: [Klimaveikart for Fiskeflåten 2021](#), SBTi, EU, SpareBank 1 SMN

Påvirkningsstrategier – forventninger til våre kunder

- Fiskeriaktørene arbeider aktivt med løsninger for å forbedre energieffektiviteten på fiskefartøyene, enten ved ombygging eller ved nybygg
- Nybygg gir cirka 30% reduksjon i bunkersforbruk og CO₂-avtrykk i forhold til «gammel» teknologi
- Drivstofftiltak mot null- og lavutslippsteknologi
 - Alternative energikilder: Naturgass (LNG), biodrivstoff, hydrogen, elektrisitet og evt. kjernekraft i fremtiden
 - Hydrogen gir store utfordringer med hensyn til fartøystørrelse og investeringsnivå, mens kjernekraft er foreløpig politisk omstridt. Naturgass er allerede tatt i bruk i noen nybygg. Elektrisitet er i dag et alternativ for kystfartøy men per i dag ikke for den store havgående flåten
- Tekniske tiltak:
 - Design av fartøy, optimalisering av skrogform, propell og fremdriftsmaskineri, batterihybridisering, landstrøm og lading
 - Også tiltak som reduserer energimengden som forbrukes om bord: Kuldemedier med lavt klimagassutslipp og forbedre drivstoffeffektiviteten til kjøling om bord – dette er allerede lovmessig vedtatt (strengt krav/innstramminger til bruk av freon i Norge)
- Full utnyttelse av restråstoff
- Minimere transportbehovet / mer klimaeffektive transportformer
 - Transport for foredling og transport av biprodukter, transport til sluttkunde
- Andre ESG relevante tema som det er relevant at kunden har et bevisst forhold til:
 - Avfallshåndtering, tapt redskap i sjø («Fishing for litter»)
 - Unngå dypvannstrål / drift som har direkte skadelig påvirkning på havbunnen eller sårbare arter
 - Klimaendringer og påvirkning på fiskearter (fiskekvoter)
 - MSC godkjente arter
 - Banken anbefaler sine kunder å lage egne overgangsplaner som bør inneholde følgende aktiviteter:

Dette er en interaktiv prosess der hvert steg gir tilbakemelding til de andre

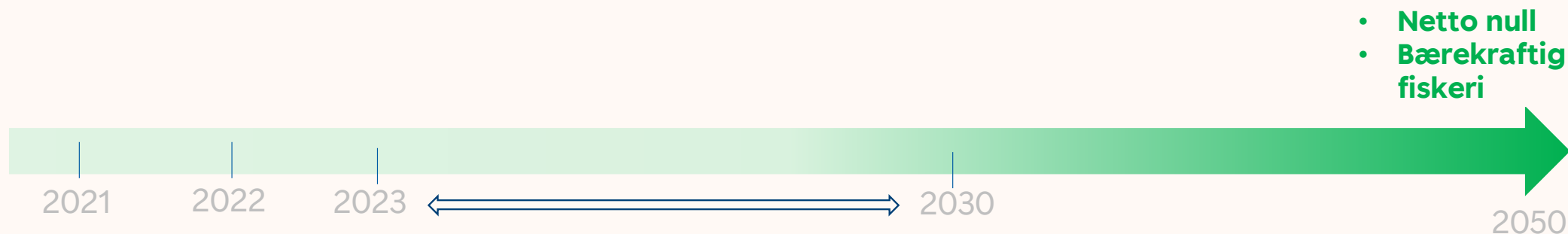
Kilde: GFANZ financial institution net-zero transition plan framework

Påvirkningsstrategier – støtte til våre kunder

- **Finansiering av nye kunder**
 - Energieffektive fartøy
 - 30% reduksjon i drivstoff i forhold til CO2 utslipp (tonn) pr fangst (tonn) sammenlignet med tradisjonelle fartøy ift referanseår 2019
 - Ivaretagelse av avskjær
- **Finansiering av eksisterende kunder / finansiere overgangen til nullutslipp**
 - ESG-rapportering, med tall for CO2-avtrykk
 - Informasjonsdeling – støtte til våre kunder
 - Samarbeid med SpareBank 1 Regnskapskontoret – rådgivning og oppfølging av ESG-strategi
- **Stramme inn eksisterende policy på fartøyalder**
 - Per i dag maks 20 år
- **Lånevilkår fremdriftsplan**
 - ESG-score som del av lånevilkår til kunder
 - Definere lånebetingelser på grønn- /omstillingsfinansiering. Det kan være en kombinasjon av løpetid, låneprofil, finansieringsgrad og prismarginer
 - Definere KPI-er
 - Sterkere fokus på fartøygrupper med lavt Co2-avtrykk pr kg fangst og pr krone utlån

Tidsplan for bærekraft i fiskeri

Gjennomført / dagens praksis:

- ESG vurdering av alle engasjement > 10 MNOK
- Egen «ESG modul fiskeri» for vesentlige engasjement (> 50 MNOK) – denne er nå utfaset
- Måling/estimering av utslipp
- Bærekraft i bransjeanalysen for fiskeri
- Overgangsplan mot netto null for fiskeri (dette dokumentet)
- Klimarisiko som del av finansielle beslutninger / kredittvurdering

Plan / forventninger:

- 30% reduksjon av scope 1 klimagassutslipp fra finansierte fiskeriaktiviteter innen 2030 (referanseår 2019)
- Alle kunder / fiskebåtreidere har:
 - kunnskap og innsikt i klima- og naturrelaterte risikoer og muligheter
 - satt en klima- og ESG-strategi - og målsetninger
 - definert klima- og ESG-relaterte nøkkeltall
 - Estimert klima- og ESG-relaterte finansielle konsekvenser (scenarier)
 - Måling av utslipp (scope 1, 2 og 3) og laget en overgangsplan
 - Transparent rapportering, progresjon inkl. klimapositive tiltak

Definisjoner

Beregning av utslipp i henhold til Greenhouse Gas protokollen (GHG)

Scope 1 utslipp:

- Direkte utslipp fra virksomheten og eget utstyr
- For fiskefartøy: Utslipp fra fiskefartøy og bedriftens egne kjølemedier og biler
- For foredlingsindustrien: Utslipp fra foredling / egen produksjon

Scope 2 utslipp:

- Utslipp fra innkjøpt energi (strøm)

Scope 3 utslipp:

- Utslipp fra kjøpte varer og tjeneste (f.eks. fisk til foredling, emballasje), transport av fisk/fiskeprodukter til kunder, prosessering av solgte varer, avfallshåndtering av solgte fiskeprodukter, forretningsreiser, ansattes reise til/fra jobb

6 miljømål (ihht. EUs taksonomi)

- 1) Begrensning av klimaendringer (CO2e utslipp)
- 2) Klimatilpasning (fiskebiologi, mer intenst vær)
- 3) Bærekraftig bruk og bevaring av vann- og havressurser (kvoter, overfiske)
- 4) Omstilling til en sirkulærøkonomi (verdikjeden)
- 5) Forebygging og bekjempelse av forurensning (avfallshåndtering i sjø)
- 6) Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer

Kilde: Regulering 2020/852/EU

Revisjonshistorikk

Dato	Versjon	Beskrivelse	Godkjent av
27.04.2023	1.0	Første versjon av dokumentet ferdigstilt.	Konserndirektør Næringsliv og Konsernkredittutvalget

Sammen får vi ting
til å skje